

EUROOPA KOHTUOTSUS (viies koda)

29. jaanuar 1985*

Siseriiklikud kütusehindade eeskirjad

*1. Konkurents – Ühenduse eeskirjad – Liikmesriikide kohustused
(EMÜ asutamislepingu artikli 5 teine lõik ja artikli 85 lõige 1)*

*2. Konkurents – Ühenduse eeskirjad – Siseriiklikud kütusehindade eeskirjad –
Kokkusobivus
(EMÜ asutamislepingu artikli 3 punkt f, artiklid 5, 85, 86)*

*3. Kaupade vaba liikumine – Koguselised piirangud – Samaväärse toimega meetmed –
Hindade süsteemid – Lubatavus – Tingimused
(EMÜ asutamislepingu artikkel 30)*

*4. Kaupade vaba liikumine – Koguselised piirangud – Samaväärse toimega meetmed –
Siseriiklikud kütusehindade eeskirjad – Keeld – Kriteeriumid
(EMÜ asutamislepingu artikkel 30)*

[...]

Kohtuasjas 231/83,

mille esemeks on Euroopa Kohtule EMÜ asutamislepingu artikli 177 alusel Tribunal de commerce de Toulouse'i (kaubanduskohus) esitatud taotlus, millega soovitakse saada nimetatud kohtus pooleli olevas vaidluses järgmiste poolte vahel:

Henri Cullet, bensiinjaama käitaja, Toulouse,

Chambre syndicale des réparateurs automobiles et détaillants de produits pétroliers
(CSNCRA), Toulouse,

ja

Centre Leclerc, Toulouse (SA Sodinord),

Centre Leclerc, Saint-Orens-de-Gameville (SA Sodirev),

eelotsust EMÜ asutamislepingu artikli 3 punkti f ja artikli 5 tõlgendamise kohta,

EUROOPA KOHUS (viies koda),

* Kohtumenetluse keel: prantsuse.

koosseisus: koja esimees O. Due, kohtunikud C. Kakouris, U. Everling, Y. Galmot ja R. Joliet,

kohtujurist: P. VerLoren van Themaat,

kohtusekretär: ametnik D. Louterman,

on teinud järgmise

otsuse

(Faktilisi asjaolusid ei esitata)

1. Tribunal de commerce de Toulouse'i president esitas 1. augusti 1983. aasta esialgse määrusega, mis saabus Euroopa Kohtusse 11. oktoobril 1983, EMÜ asutamislepingu artikli 177 alusel eelotsuse küsimuse ühenduse õiguse eri sätete, eriti EMÜ asutamislepingu artikli 3 punkti f ja artikli 5 tõlgendamise kohta, et hinnata ühe siseriikliku õigusakti (millega kehtestatakse kütuse miinimumhind tarbijalemüügi korral) kokkusobivust ühenduse õigusega.

2. See küsimus kerkis esile kohtuvaidluses, mille üheks pooleks on ühe Toulouse'i bensiinijaama käitaja Henri Cullet ja Chambre syndicale des réparateurs automobiles et détaillants de produits (CSNCRA), Toulouse, ning teiseks pooleks äriühingud SA Sodinord ja SA Sodirev (edaspidi "Sodinord" ja "Sodirev"), kes käitavad Toulouse'is ja Saint-Orens-de-Gamevilles'is Centre Leclerc'i nime all (vastavalt kontsernile, kuhu nad kuuluvad) supermarketeid, mille juurde kuuluvad ka bensiinijaamad. See vaidlus puudutab Prantsuse Vabariigi võimude poolt kütusele (tavalisele bensiinile, kõrge oktaaniarvuga bensiinile ja diisliõlile) kehtestatud tarbijalemüügi miinimumhinnast kinnipidamist.

3. Prantsusmaal on olemas naftasaaduste turustamise kord, mis põhineb 30. märtsi 1928. aasta seadusel nafta impordikorra kohta, ning hulgi- ja tarbijahindade kindlaksmääramise süsteem, mis kehtestati 30. juuni 1945. aasta määrusega (*ordonnance*) nr 45.1483 ja 29. aprilli 1982. aasta määrustega (*arrêté*) nr 82.10 A, 82.11 A, 82.12 A ja 82.13 A.

4. Vastavalt turustamise korrale, mida on komisjoni nõusolekul EMÜ asutamislepingu artikli 37 raames kohandatud, on tarbijalemüügi eesmärgil naftatoodete importimiseks ja Prantsuse naftatöötlemistehastelt ostmiseks vaja riigilt saadud eriluba, mida nimetatakse A 3 loaks. Kõik A 3 loa omanikud on kohustatud hankima 80% oma varudest Prantsuse või ühenduse turult Prantsuse või ühenduse naftatöötlustevõtjatega sõlmitud keskmise tähtajaga lepingute alusel; ülejäänud 20% võib hankida vabal valikul, eriti hetketurul (*spot market*).

5. Hulgimüügietaapis määrab naftasaaduste müügihinna, mida nimetatakse "hulgimüügihinnaks", põhimõtteliselt oma suva järgi iga A 3 loaga naftatöötlustevõtja või importija. Nad peavad vähemalt kord kuus esitama pädevatele asutustele oma hulgihinnakirja, millest võib teha hinnaalandusi. Hulgimüügihind ei tohi siiski ületada ülemmäära, nn "hinnalage", mille pädevad asutused kord kuus fikseerivad. Praktikas on hulgihinnakirjad üldiselt samal tasemel kui see hinnalagi. Hinnalae fikseerimisel peavad pädevad asutused silmas ühest küljest Prantsuse naftatöötlemistehaste omahinda, mis

arvutatakse välja, arvestades toornafta hinda, dollari kurssi ning mereveo- ja rafineerimiskulusid, mis otsustatakse kindlasummalisena statistiliste andmete alusel, teisest küljest Euroopa turgudel täheldatud kursse. Eeskirjad sätestavad, et kui Euroopa kursid ei ole Prantsuse naftatöötlemistehaste omahinnast rohkem kui 8% võrra kõrgemad või madalamad, otsustavad hinnalae Euroopa kursid; kui aga Euroopa kursid väljuvad sellest "tunnelist", mille moodustab 8% suurune erinevus Prantsuse naftatöötlemistehaste omahinnast, on hinna ülemmäära otsustavaks teguriks see omahind.

6. Tarbijalemüügi hindadele on seatud nii ülem- kui ka alampiir. Ülempiir ehk "kõrgeim jaehind", mis on eri jaemüüjatel erinev vastavalt nende tarnijate hulгимüügihinnale, põhineb hulгимüügihinna, ettenähtud ärikulude ja kaubandusliku juurdehindluse ning maksude ja tasude summal. Alampiir ehk "miinimumhind" määratakse iga kantoni jaoks kindlaks kord kuus, lahutades Prantsuse naftatöötlemistehaste eelmise kuu keskmise hulгимüügihinna põhjal saadud kõrgeimast müügihinnast summa, mis oli käsitletaval ajal üheksa santiimi ühe liitri tavalise bensiini kohta ja kümme santiimi ühe liitri kõrge oktaaniarvuga bensiini kohta. Kui ühe turustaja kõrgeima müügihinna arvutamisel saadakse väiksem tulemus kui miinimumhind, viiakse kõrgeim müügihind miinimumhinna tasemele.

7. Kohtutoimikust ilmneb, et Leclerc'i kontsernil, kellele kuuluvad Sodinord ja Sodirev, on A 3 luba. See kontsern on tuntud selle põhjal, et ta rakendab oma "Centres Leclerc" nimelistes kauplustes mitmesugustele toodetele madalate hindade äristrateegiat. 1983. aastal otsustas ta laiendada seda strateegiat kütuse jaemüügile. Äriühingud Sodinord ja Sodirev nagu kõik teisedki "Centres Leclerc" poed müüsid kütust madalama hinnaga kui miinimumhinnad, mille pädevad asutused olid vastavalt eespool kirjeldatud eeskirjadele kindlaks määranud.

8. Seepeale esitas üks konkurent Sodinordi ja Sodirevi peale Tribunal de commerce de Toulouse'i presidendile kaebuse, väites, et niisugune miinimumhindadest madalamate hindade kasutamine on ebaseaduslik ja ebaaus ning kahjustab teda, ning nõudes sellest järelduvalt, et see tegevus karistustakse ähvardusel keelataks. Sodinord ja Sodirev kaitsesid ennast, väites, et kütuse müügihindade kohta kehtivad eeskirjad on vastuolus asutamislepingu artikli 3 punktiga f ning artiklitega 85 ja 86 ning neid ei saa õigustada asutamislepingu artiklitega 30 ja 36.

9. Tribunal de commerce de Toulouse'i president pidas selle vaidluse lahendamiseks vajalikuks esitada Euroopa Kohtule järgmise eelotsuse küsimuse:

Kas 25. märtsil 1957 sõlmitud EMÜ asutamislepingu artikli 3 punkti f ja artiklit 5 tuleb tõlgendada nii, et need keelavad kehtestada liikmesriikides seaduse või määrusega kütuse (tavalise, kõrge oktaaniarvuga bensiini ja diisliõli) miinimumhinda tarbijalemüügi jaoks tanklates, kuna see süsteem kohustab kõiki suvalisest ühenduse liikmesriigist pärit jaemüüjaid alluma kindlaksmääratud miinimumhinnale?

10. Asutamislepingu artikli 3 punkt f, millele selles küsimuses viidatakse, on üks ühisturu üldpõhimõtteid, mida kohaldatakse koos asutamislepingu vastavate peatükkidega, mis on mõeldud nende põhimõtete rakendamiseks. Selles sättes on ette nähtud sellise süsteemi loomine, "mis tagab, et konkurentsi ühisturul ei kahjustata", üldeesmärk, mis selgitatakse lahti asutamislepingu kolmanda osa I jaotise 1. peatüki konkurentsieeskirjades. Asutamislepingu artikli 5 teine lõik nõuab omalt poolt, et liikmesriigid hoiduksid "kõigist

meetmetest, mis võiksid kahjustada [...] lepingu eesmärkide saavutamist". Siseriikliku kohtu esitatud küsimusega nende sätete ning eespool kirjeldatud õigusakti kokkusobivuse kohta tahetakse niisiis teada, kas see õigusakt vastab asutamislepingu põhimõtetele ja eesmärkidele ning neile asutamislepingu sätetele, mis neid konkreetsemalt rakendavad.

11. Tuleb märkida, et asutamislepingu artiklite 2 ja 3 eesmärk on turu loomine, kus kaubad ausa konkurentsi tingimustes vabalt liiguvad. Selle eesmärgi saavutamist püütakse tagada nii artikliga 30 ja sellele järgnevate artiklitega, mis puudutavad ühendusesisesest kaubanduse piirangute keelamist, kui ka artikliga 85 ja sellele järgnevate artiklitega, mis puudutavad konkurentsieeskirju, mida tuleb uurida esmajärjekorras.

Asutamislepingu artikli 3 punkti f ning artikli 85 kohaldamine

12. Sodinordi ja Sodirevi arvates saab vastavalt EMÜ asutamislepingu artikli 3 punktile f ning artiklile 5 kohaldada artiklite 85 ja 86 põhimõtteid selliste riiklike õigusaktide suhtes nagu käesolevas asjas käsitletavat eeskirjad. Artikkel 85 keelab määrata otseselt või kaudselt kindlaks ostu- või müügihindu või muid kaubandustehingu tingimusi ning ausat konkurentsisisüsteemi tagavate ühenduse eeskirjade kasulikku mõju pole lubatud vähendada.

13. Prantsuse, Itaalia ja Kreeka valitsus väidavad, et asutamislepingu artikli 3 punkt f ja artikkel 5 kuuluvad asutamislepingu üldpõhimõtete hulka ning neid saab mõista ainult seoses teiste asutamislepingu sätetega, mis määravad kindlaks nende rakendamise tingimused ja üksikasjalikud eeskirjad. Seoses sellega ei saa artikleid 85 ja 86 riiklike hinnaeeskirjade hindamisel arvesse võtta, kuna need artiklid puudutavad ainult ettevõtete tegevust.

14. Komisjoni arvates saab vaid erandkorras pidada riiklike meetmeid kokkusobimatuks asutamislepingu artiklist 5 tuleneva kohustusega hoiduda vähendamast artiklites 85 ja 86 kehtestatud konkurentsieeskirjade kasulikku mõju. Sellise olukorraga oleks tegemist, kui riiklikud eeskirjad soodustaksid või hõlbustaksid ettevõtete õigusvastast tegevust või kui eeskirjade konkreetne eesmärk oleks võimaldada ettevõtetel konkurentsieeskirjadest kõrvalehoidmine. Käesoleval juhul millegi sellisega tegemist ei ole.

15. Vastavalt asutamislepingu artikli 3 punktis f esitatud eesmärgile ning artikli 85 lõike 1 kohaselt on ühisturuga kokkusobimatud ning keelatud kõik sellised ettevõtjatevahelised kokkulepped, ettevõtjate ühenduste otsused ja kooskõlastatud tegevus, mis võivad mõjutada liikmesriikidevahelist kaubandust ning mille eesmärgiks või tagajärjeks on takistada, piirata või kahjustada konkurentsi ühisturu piires, iseäranis need kokkulepped, otsused ja tegevus, millega otseselt või kaudselt määratakse kindlaks ostu- või müügihinnad või muud tehingutingimused. Niisiis käsitleb see säte mitme ettevõtte konkurentsivastaseid kokkuleppeid, otsuseid ja kooskõlastatud tegevust, välja arvatud komisjoni poolt asutamislepingu artikli 85 lõike 3 alusel lubatud erandid.

16. On tõsi, et need eeskirjad puudutavad ettevõtete tegevust, mitte liikmesriikide seadusi või määrusi. Kuid nagu Euroopa Kohus otsustas juba oma 10. jaanuari 1985. aasta otsuses kohtuasjas 229/83: Leclerc (EKL 1985, lk 1), on liikmesriigid siiski kohustatud vastavalt asutamislepingu artikli 5 teisele lõigule hoiduma oma siseriiklike õigusaktidega takistamast ühenduse õiguse täielikku ja ühetaolist kohaldamist ja vähendamast selle rakendusaktide mõju, samuti hoiduma meetmete – sealhulgas seaduste või määruste –

võtmisest või jõushoidmisest, mis võivad tühistada ettevõtetele kohaldatavate konkurentsieeskirjade kasuliku mõju (vt ka 13. veebruari 1969. aasta otsust kohtuasjas 14/68: Walt Wilhelm jt (EKL 1969, lk 1), ja 16. novembri 1977. aasta otsust kohtuasjas 13/77: Inno *versus* ATAB (EKL 1977, lk 2115).

17. Käesoleva vaidlusaluse õigusakti eesmärgiks ei ole siiski sundida tarnijatele ning jaemüüjatele peale kokkulepete sõlmimist või muud asutamislepingu artikli 85 lõikes 1 kirjeldatud tegevust. Vastupidi, õigusaktis antakse vastutus hindade kindlaksmääramise eest ametiasutustele, kes lähtuvad selles tegevuses hulgast erinevatest andmetest. Pelk asjaolu, et jaehinna kindlaksmääramisel arvessevõetavate andmete hulka kuuluvad tarnijate kindlaksmääratud hulgimüügihinnad, millele on pealegi pädevate asutuste määratud hinnalae näol seatud ülempiir, ei tähenda, et vaidlusaluste eeskirjade taolisel õigusaktil puuduks riiklik iseloom, ega seda, et ta võiks tühistada ettevõtetele kohaldatavate konkurentsieeskirjade kasuliku mõju.

18. Sellest järeldub, et asutamislepingu artikkel 5 koosmõjus artikli 3 punktiga f ning artikliga 85 ei keela liikmesriikidel reguleerimast jaemüügihindade kindlaksmääramist nii, nagu seda on tehtud põhikohtuasja vaidlusesemeks olevates eeskirjades. Jääb veel üle hinnata neid eeskirju nende asutamislepingu sätete valguses, mis käsitlevad kaupade vaba liikumist.

Asutamislepingu artiklite 30 ja 36 kohaldamine

19. Sodinord ja Sodirev leiavad, et vaidlusalustes eeskirjades ette nähtud miinimumhindade kindlaksmääramise valem tõkestab teistest liikmesriikidest pärit kaupade konkurentsi, kui nende omahind on Prantsuse naftatöötlemistehaste omast rohkem kui 8% võrra madalam, ning see neutraliseerib importijate madalamate kulude tõttu tekkiva konkurentsielise. Seega kujutavad need eeskirjad endast asutamislepingu artiklis 30 keelatud imporditõket.

20. Lisaks sellele annab vaidlusalune hindade kindlaksmääramise süsteem siseriiklikele ametiasutustele võimaluse hindadega manipuleerida omahinna kunstliku alahindamise teel, takistades niiviisi importijatel sisenemast turule, mis on traditsiooniliselt olnud Prantsuse naftatöötluste ettevõtjate kätes, takistades importijatel oma tooteid tulutoova hinnaga müüa. Seda mõju tugevdab veelgi A 3 loaga ettevõtjate kohustus hankida 80% oma varudest keskmise tähtajaga lepingute alusel. Niisiis on sellise süsteemi tulemus siseriikliku turu eraldumine, mis on vastuolus artikliga 30.

21. Prantsuse valitsus, keda toetavad Itaalia ja Kreeka valitsus, leiab, et sellised hinnaeeskirjad, nagu käesoleval juhul käsitletakse, ei mõjuta importi teistest liikmesriikidest. Nende eesmärk on ühtlustada kogu riigi territooriumi kütusevarustust, tagades kõigile edasimüüjatele piisava kaubandusliku juurdehindluse. Kuna impordihinnad on reguleerimata, on välismaa ettevõtjal, kelle omahind on soodsam kui Prantsusmaal kasutatavad hinnad, kergem turule pääseda, kuna ta võib selle eelise jaemüüjatele edasi suunata. Niiviisi on naftatoodete import Prantsusmaale selle süsteemi ajal suurenenud. Sellest järeldub, et artiklit 30 ei saa tõlgendada nii, nagu oleks niisugune hindade kindlaksmääramise süsteem sellega vastuolus.

22. Komisjon märgib, et miinimumhinda kindlaks määravad eeskirjad võivad importtoodete läbimüüki kahjustada, kui selle hinna tõttu ei saa importtoodete madalam

omahind tarbijalemüügi hinnas kajastuda. Seega kujutavad vaidlusalused eeskirjad endast koguseliste impordipiirangutega samaväärse toimega meetet, kui nende mõjul määratakse toodete hind kindlaks lähtuvalt kodumaiste toodete omahinnast, mis neutraliseerib importtoodete võimaliku konkurentsieelise.

23. Kõigepealt tuleb meenutada, et artiklis 30 kehtestatud koguseliste piirangutega samaväärse toimega meetete keelus peetakse vastavalt Euroopa Kohtu väljakujunenud kohtupraktikale silmas kõiki meetmeid, mis võivad otseselt või kaudselt, tegelikult või potentsiaalselt takistada liikmesriikidevahelist importi. Kohaldades neid põhimõtteid riiklike hinnaeeskirjade süsteemide suhtes, on Euroopa Kohus korduvalt nentunud, et sellised süsteemid, mida kohaldatakse samamoodi nii kodumaistele kui ka importtoodetele, ei ole iseenesest koguseliste piirangutega samaväärse toimega meetmed, kuid neil võib tekkida niisugune toime, kui hinnad on sellisel tasemel, et importtooted jääksid samasuguste kodumaiste toodetega võrreldes ebasoodsasse seisukorda kas sellepärast, et kehtestatud tingimuste juures ei saa neid tulutoovalt müüa, või sellepärast, et neutraliseeruks madalamast omahinnast tulenev konkurentsieelis (vt 26. novembri 1976. aasta otsust kohtuasjas 65/75: *Tasca*, EKL 1976, lk 291; 24. jaanuari 1978. aasta otsust kohtuasjas 82/77: *Van Tiggele*, EKL 1978, lk 25; 6. novembri 1979. aasta otsust kohtuasjas 16-20/79: *Danis*, EKL 1979, lk 3327; 29. novembri 1983. aasta otsust kohtuasjas 181/82: *Roussel Laboratoria*, EKL 1983, lk 3849).

24. Sodinordi ja Sodirevi argumenti, mille kohaselt kõrgeima jaehinna kindlaksmääramise valem põhjustab kunstliku alahindamise tõttu turu eraldumist, takistades välismaa naftatööstusettevõtjatel oma tooteid tulutoova hinnaga müüa, ei saa käesoleva kohtuasja raames uurida. Tegelikult ei käsitlenud Tribunal de commerce de Toulouse kõrgeima jaehinna kindlaksmääramist ega muuseas ka A 3 loaga ettevõtjate hankepiiranguid, kuna põhikohtuasi puudutas üksnes kütuse jaemüügi miinimumhinna rikkumist.

25. Mis puutub miinimumhinna kindlaksmääramisse, tuleb meenutada, et Euroopa Kohus täpsustas oma eespool mainitud 24. jaanuari 1978. aasta otsuses kohtuasjas 82/77: *Van Tiggele* (EKL 1978, lk 25), et siseriiklikud eeskirjad, millega määratakse kindlaks minimaalne juurdehindlus, mida kohaldatakse samamoodi nii kodumaistele kui ka importtoodetele, ei saa kahjustada üksnes importtoodete läbimüüki. Teisiti on aga kindlale summale fikseeritud miinimumhinna korral, mis võib hoolimata sellest, et seda kohaldatakse samamoodi nii kodumaistele kui ka importtoodetele, kahjustada viimaste läbimüüki, kuna selle tõttu ei saa importtoodete madalam omahind tarbijalemüügi hinnas kajastuda.

26. Nagu eespool antud selgitustest selgub, määratakse jaemüügi miinimumhind vaidlusaluse süsteemi raames tegelikult kindlaks lähtuvalt hulgimüügi hinnast, mis ei tohi ületada siseriiklike ametiasutuste määratud hinnalage. Olgugi, et iga importija võib fikseerida oma hulgihinnakirja madalamale kui hinna ülempiir, takistab asjaolu, et miinimumhind arvutatakse välja lähtuvalt kodumaiste naftatööstusettevõtjate kasutatavate hulgimüügihindade keskmisest, importijatel madalama omahinna tõttu potentsiaalselt soodsamast konkurentsiseisundist kasu saamast. Tõsi küll, liikmesriigile ei saa ette heita, kui ta kasutab ühetaolise toote (mille päritolu on raske kindlaks teha, kui ta juba turul on) hinna kindlaksmääramisel üldiseid kriteeriume. Et vältida igasuguseid kahjulikke mõjusid importtoodete läbimüügile turul, on siiski vaja, et nende kriteeriumide juures võetaks vajalikul määral arvesse kõigi ettevõtjate omahinda, olenemata toote päritolust.

27. Vaidlusaluse süsteemi kahjulikku mõju importtoodetele suurendab veelgi hinnalae arvutusmeetod, millega seatakse hulgimüügihinnale ülemmäär, mida kodumaised naftatöötlustevõtjad tavaliselt kasutavadki hulgimüügihinnana, nagu on näha Euroopa Kohtule esitatud selgitustest. Kuigi hinnalagi arvutatakse reeglina nii Prantsuse naftatöötlemistehaste omahinna kui ka Euroopa turgudel täheldatud kütusekursside alusel, on tegelikult määravaks üksnes kodumaiste naftatöötlemistehaste omahinnad, kui Euroopa kursid on neist rohkem kui 8% võrra madalamad. Sellest järeldub, et kui importtoodete konkurentsieelis ületab selle läve, ei tule nende omahind enam hinnalae kindlaksmääramisel arvesse. Selline valem kahjustab veel importtoodete müüki, jättes nad ilma konkurentsieelisest tarbijatelemüügil, niipea kui nad ületavad 8% läve.

28. Miinimumhinna kahjulikku mõju importtoodele, mille omahind on kodumaiste toodete omast madalam, ei saa vaidlustada, tuginedes asjaolule, et impordihinnad on reguleerimata ning et seega saavad importijad võimaldada jaemüüjatele suuremat juurdehindlust selleks, et meelitada neid importkütust hankima. Seoses sellega tuleb rõhutada, et jaotusvõrkude struktuur takistab importkütusel sellisest eelisest täit kasu saamast, kuna suurel hulgal jaemüüjatel puudub võimalus tarnijat vahetada. Sellises olukorras kujutab jaehind endast ühetaoliste toodete, nagu näiteks kütuste puhul põhilist konkurentsieelis. Käesolevas asjas käsitletav miinimumhind võib järelikult häirida soodsama omahinnaga importtoodete suuremat sissetungi kodumaisele turule. Isegi kui sellise süsteemi rakendamise ajal on import võib-olla suurenenud, nagu väitis Prantsuse valitsus, ei ole see nende tingimuste juures piisav, et näidata miinimumhinna kahjuliku mõju puudumist importtoodete läbimüügile.

29. Eelnevast järeldub, et siseriiklik kütuse jaemüügi miinimumhinna kindlaksmääramise süsteem, milles see hind määratakse üksnes kodumaiste naftatöötlemistehaste hulgimüügihinna alusel ning milles juhul, kui Euroopa kütusehindade kursid erinevad kodumaiste naftatöötlemistehaste omahinnast rohkem kui 8% võrra, on need hulgimüügihinnad seotud üksnes selle omahinna alusel arvutatud hinnalae, seab importtoodet ebasoodsasse olukorda, jättes nad ilma võimalusest kasutada soodsamast omahinnast saadavat konkurentsieelist tarbijalemüügil.

30. Et põhikohtuasjas vaidlusaluseks olevaid eeskirju õigustada, tugines Prantsuse valitsus ka tarbijate huvide kaitse imperatiivsetele nõuetele. Tema arvates võib kütusehindade laastav konkurents tuua kaasa suure hulga teenindusjaamade kadumise ning seega kogu riigi territooriumi ebapiisava varustamise.

31. Selles osas tuleb märkida, et riiklikke eeskirju, mis kohustavad jaemüüjaid teatavatest jaehindadest kinni pidama, kahjustades seega importtoodete läbimüüki turul, saab õigustada üksnes asutamislepingu artiklis 36 sätestatud põhjustega.

32. Artikli 36 kohaldamise eesmärgil tõi Prantsuse valitsus esile ohu avalikule korrale ja avalikule julgeolekule, mida põhjustaks vägivaldne reaktsioon, mida võiks piiramatust konkurentsist mõjutatud jaemüüjatelt oodata.

33. Siinkohal piisab sellest, kui tõdeda, et Prantsuse valitsus ei ole näidanud, et kõnealuste eeskirjade muutmisel vastavalt eespool käsitletud põhimõtetele oleks avaliku korra või avaliku julgeoleku jaoks tagajärjed, millega ta oma käsutuses olevate vahendite abil toime ei tuleks.

34. Seega tuleb Tribunal de commerce de Toulouse'i esitatud küsimusele vastata

- et siseriiklikud eeskirjad, milles on ette nähtud kütuste jaemüügi miinimumhinna kindlaksmääramine siseriiklike ametiasutuste poolt, ei ole vastuolus artikli 3 punktiga f ning artiklitega 5, 85 ja 86;

- ning et sellised eeskirjad on vastuolus artikliga 30, kui see hind määratakse üksnes kodumaiste naftatöötlemisteheaste hulgimüügihinna alusel ning kui need hulgimüügihinnad on seotud üksnes kodumaiste naftatöötlemistehaste omahinna alusel arvutatud hinnalaega, kui Euroopa kütusehindade kursid erinevad sellest omahinnast rohkem kui 8% võrra.

Kohtukulud

35. Euroopa Kohtule märkusi esitanud Prantsuse valitsuse, Itaalia valitsuse ja Kreeka valitsuse ning Euroopa Ühenduste Komisjoni kohtukulud ei hüvitata. Et põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus siseriiklikus kohtus poolelioleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse see kohus.

Esitatud põhjendustest lähtudes

EUROOPA KOHUS (viies koda),

vastates Tribunal de commerce de Toulouse'i presidendi 1. augusti 1983. aasta määrusega esitatud küsimusele, otsustab:

1. Siseriiklikud eeskirjad, milles on ette nähtud kütuste jaemüügi miinimumhinna kindlaksmääramine siseriiklike ametiasutuste poolt, ei ole vastuolus artikli 3 punktiga f ning artiklitega 5, 85 ja 86.

2. Sellised eeskirjad on vastuolus asutamislepingu artikliga 30, kui miinimumhind määratakse üksnes kodumaiste naftatöötlemisteheaste hulgimüügihinna alusel ning kui need hulgimüügihinnad on seotud üksnes kodumaiste naftatöötlemistehaste omahinna alusel arvutatud hinnalaega juhul, kui Euroopa kütusehindade kursid erinevad sellest omahinnast rohkem kui 8% võrra.

Due

Kakouris

Everling

Galmot

Joliet

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 29. jaanuaril 1985. aastal Luxembourgis.

Kohtusekretär

Viienda koja esimees

P. Heim

O. Due